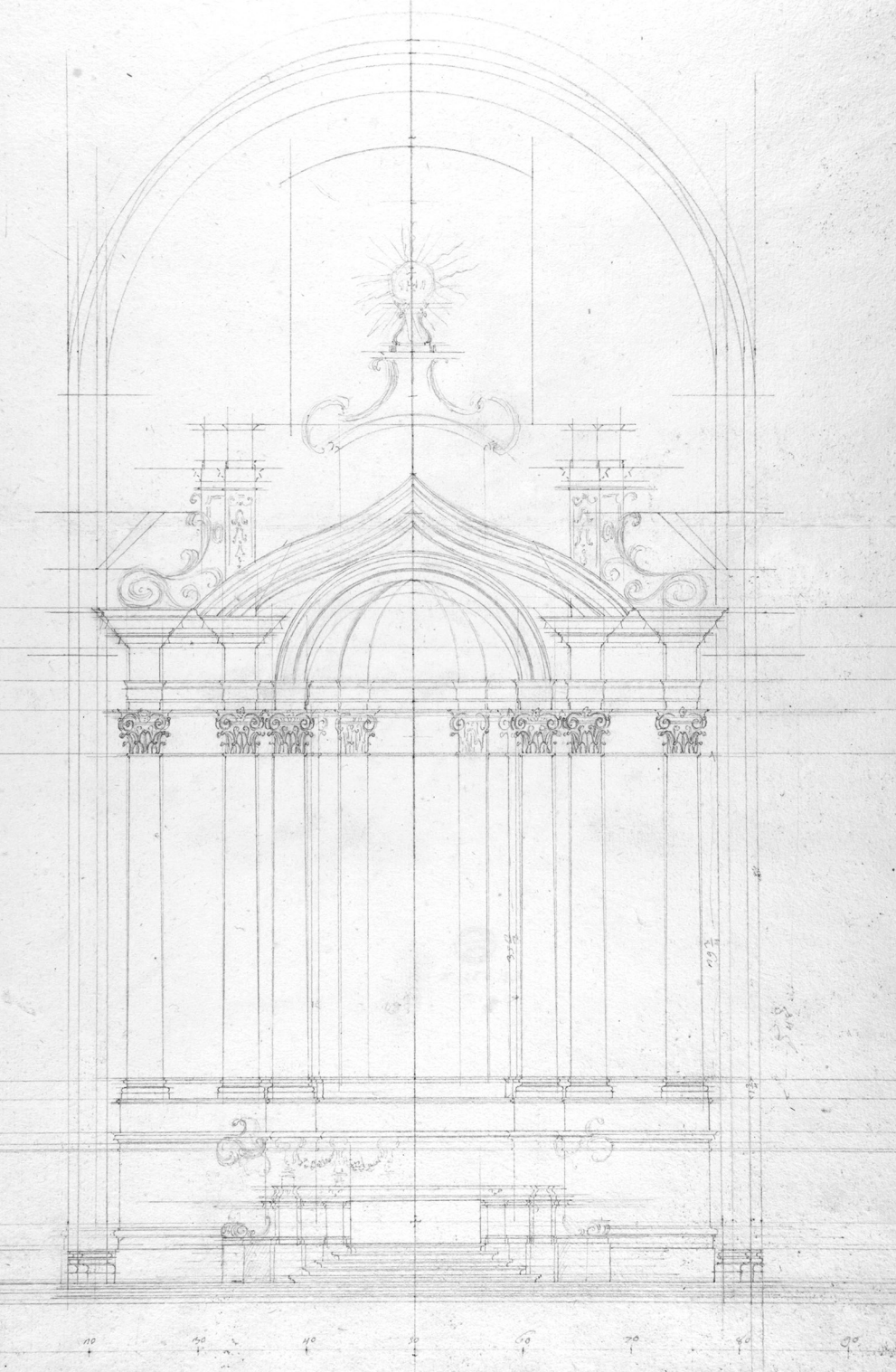

Pięć filarów życia duchowego

Robert Spitzer SJ

Pięć filarów
życia duchowego

Praktyczny przewodnik po modlitwie
dla zabieganych

Przełożyła Anna Wawrzyniak

w|drodze

Tytuł oryginału

Five Pillars of the Spiritual Life: A Practical Guide to Prayer for Active People

© Copyright by Ignatius Press, 2018

© Copyright for this edition by Wydawnictwo W drodze, 2019

Redaktor prowadzący – EWA KUBIAK

Redakcja – AGNIESZKA CZAPCZYK

Korekta – LIDIA KOZŁOWSKA, AGNIESZKA CZAPCZYK

Skład i łamanie – STANISŁAW TUCHOŁKA • panbook.pl

Projekt okładki i layoutu – KRZYSZTOF LORCZYK OP

Redakcja techniczna – KRZYSZTOF LORCZYK OP

Grafika na okładce – Kolumna Trajana, Anonim (XVI w.),
ze zbiorów Metropolitan Museum of Art (Nowy Jork, USA)

Fotografia (s. 2) – projekt głównego ołtarza w kościele Gesù Nuovo w Ne-
apolu (Włochy), Luigi Vanvitelli (1700-1773). Ze zbiorów Metropolitan
Museum of Art (Nowy Jork, USA)

ISBN 978-83-7906-287-4

Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów w DRODZE sp. z o.o.

Wydanie I, 2019

ul. Kościuszki 99, 61-716 Poznań

tel. 61 852 39 62, faks 61 850 17 82

sprzedaz@wdrodze.pl

www.wdrodze.pl

*Pamięci mojej matki,
której wiara natchnęła moje życie duchowe;
mojemu kierownikowi nowicjatu,
ojcu Gordonowi Morelandowi SJ,
który dobrze przygotował mnie na tę podróż.*

Podziękowania

Dziękuję Ojcu, Synowi i Duchowi Świętemu, których natchnienia i miłość prowadzą mnie bezpiecznie na drodze do prawdziwego Domu w Niech.

Po raz kolejny jestem bardzo wdzięczny Camilli De Blasi Pauley, która nie tylko przelała myśli na papier, lecz także udzieliła mi również doskonałych wskazówek pedagogicznych i duchowych. Jej niestrudzone oddanie i godziny pracy uczyniły ten tom, podobnie jak wiele innych, namacalną rzeczywistością.

Chciałbym również podziękować Towarzystwu Jezusowemu za cierpliwe kształcenie w życiu duchowym przez trzydzieści dwa lata kierownictwa, a także za zapewnienie mi czasu na modlitwę.

Jestem też wdzięczny Timowi Buschowi i Magis Institute za organizację modlitewnego śniadania w Los Angeles, które pozwoliło niniejszej książce nabrać rozpędu.

Wprowadzenie

Święty Ignacy Loyola, założyciel jezuitów, opowiadał się za koncepcją stawania się „kontemplatywnym w działaniu”. Przekonany był, że kontemplacja (głęboka świadomość i przyswojenie bezwarunkowej miłości Bożej) powinna wpływać na nasze działania, a działania te należy z powrotem poddać kontemplacji. Uważam, że mamy do czynienia z pięcioma istotnymi środkami, poprzez które ideał ten może zostać osiągnięty, szczególnie przez zabieganych: (1) Eucharystia, (2) modlitwa spontaniczna, (3) błogosławieństwa, (4) współpraca z Duchem Świętym, (5) życie kontemplacyjne.

Te pięć wymiarów życia duchowego, ogólnie rzecz biorąc, nie rozwija się równocześnie ani nawet równoległe. Jedne postępują bardzo szybko, ale nie osiągają znaczącej głębi, podczas gdy inne rozwijają się dość wolno, ale wydają się niemal nieskończone w swojej głębi mądrości, zaufania, nadziei, cnoty i miłości.

Każdy z nich może przejść w nawyk (drugą naturę) i uzupełnić pozostałe. W związku z tym nawet pośród sporadycznego i niejednorodnego rozwoju przychodzi wzajemne umocnienie wynikające z nawyku. Najlepszym sposobem wyjaśnienia tego zjawiska jest przyjrzenie się każdemu z filarów osobno.

Zanim to jednak uczynię, każdy z nas musi uznać (przynajmniej rozumowo) fundamentalną podstawę chrześcijańskiej kontemplacji, to jest bezwarunkową miłość Bożą. Jezus nauczał nas, byśmy zwracali się do Boga „Abba” (jako do czułego, troskliwego, wspierającego rodzica – dosłownie, „mój [kochany] Ojciec”, a nawet „Tatusiu”). Zwrot ten był, dla ludzi Jego czasów, zbyt poufały wobec Boga, zbyt arogancki wobec Pana Wszechświata, a zatem Jezus wydaje się pierwszym, który wyraził się w ten sposób. Kiedy jednak to uczynił, stało się to centrum Jego teologii i podstawą Jego tożsamości jako „Syna Umiłowanego”.

Przypowieść o synu marnotrawnym wyjaśnia, kim jest Abba i jak traktuje On swoje umiłowane dzieci. Młodszy syn zasadniczo narusza wszystkie możliwe prawa i obyczaje, jakie panowały w judaizmie pierwszego wieku. Zdradza i ośmiesza swojego ojca i rodzinę (mówiąc, by ojciec dał mu część majątku, która na niego przypada, w gruncie rzeczy stwierdza, że ojciec równie dobrze mógłby być martwy). Zdradza swój kraj i jego przymierze, udając się do obcej ziemi (do pogan), by roztrwonić pieniądze. Zdradza i ośmiesza Torę (Prawo) poprzez rozpustne życie i pogrąża się w głębokim stanie rytualnej nieczystości, przebywając pośród świń (rytualnie nieczystych zwierząt). Kiedy powraca, jego ojciec (który dla Jezusa reprezentuje Boga Ojca) nie wyrzeka się go (a miałby do tego prawo), ale wybiega mu na spotkanie, zarzuca mu ręce na szyję, całuje go, daje mu płaszcz i sandały, następnie pierścień (prawdopodobnie klejnot rodzinny wyrażający pełne i odnowione członkostwo

w rodzinie), a potem wydaje ucztę. Jeśli to właśnie jest Abba, wówczas Abba jest Bezwarunkową Miłością.

Jeżeli Bóg rzeczywiście jest Abbą; jeżeli Jego miłość jest jak miłość ojca syna marnotrawnego; jeżeli męka Jezusa i Eucharystia są potwierzzeniami tej bezwarunkowej Miłości; jeżeli Bóg naprawdę tak umiłował świat, że zesłał nam swojego jednorodzonego Syna nie po to, by nas potępić, ale by nas wybawić i dać nam życie wieczne (zob. J 3,16–19); jeżeli nic nie jest w stanie oddzielić nas od miłości Bożej w Jezusie Chrystusie (zob. RZ 8,31–39); i jeżeli Bóg naprawdę przygotował nas, abyśmy całkowicie „wraz ze wszystkimi świętymi zdołali ogarnąć duchem, czym jest Szerokość, Długość, Wysokość i Głębokość i poznać miłość Chrystusa, przewyższającą wszelką wiedzę, abyście zostali napełnieni całą **Pełnią Bożą**” (EF 3,18–19, wyróżnienie autora)¹, wówczas Boża miłość jest bezwarunkowa, a zatem stanowi fundament bezwarunkowego zaufania i bezwarunkowej nadziei. To pełen wyraz naszego życia, a więc cel naszego życia. Potwierdzenie i zrozumienie tej prawdy o Bogu jest jednym z głównych owoców życia duchowego. Nie może istnieć nic ważniejszego od kontemplacji, potwierdzania, przyswajania i życia ową bezwarunkową miłością. To cel kontemplacji, a właściwie cel życia duchowego samego w sobie.

---

¹ Fragmenty Pisma Świętego cytowane za: *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. 4, Pallottinum, Poznań 2003.

Spis treści

PODZIĘKOWANIA	7
WPROWADZENIE	9
ROZDZIAŁ PIERWSZY	
PIERWSZY FILAR: EUCHARYSTIA	13
Ustanowienie i łaska Eucharystii	13
Eucharystia jako modlitwa uniwersalna	19
Eucharystia a liturgia	22
Eucharystia a inne sakramenty	23
ROZDZIAŁ DRUGI	
DRUGI FILAR: MODLITWA SPONTANICZNA	27
Modlitwy w czasach próby, cierpienia i niepokoju	27
Modlitwy o przebaczenie	32
Modlitwy o umiejętność udzielenia przebaczenia	36
Modlitwa na każdą okazję: „Bądź wola Twoja”	39
ROZDZIAŁ TRZECI	
TRZECI FILAR: BŁOGOSŁAWIEŃSTWA	43
Błogosławieni pokornego serca (ubodzy w duchu)	47
Błogosławieni łagodnego serca (cisi)	54
Błogosławieni, którzy łakną i pragną woli Bożej (świętości)	59
Błogosławieni wybaczący i miłosierni	60
Błogosławieni czystego serca	69
Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój	71
Bóg w świetle błogosławieństw	73

ROZDZIAŁ CZWARTY

CZWARTY FILAR: WSPÓŁPRACA Z DUCHEM ŚWIĘTYM

POKÓJ, NATCHNIENIE I PRZEMIANA	79
Pokój, który przewyższa wszelki umysł	80
Natchnienie i prowadzenie	85
Przemiana w sercu Chrystusowym	91
Współpraca z Duchem Świętym	97

ROZDZIAŁ PIĄTY

CZWARTY FILAR: WSPÓŁPRACA Z DUCHEM ŚWIĘTYM

(CIĄG DALSZY)

POCIECHA, STRAPIENIE I DUCHOWE ROZEZNANIE	101
Pociecha i strapienie duchowe	102
Pociecha i strapienie emocjonalne	105
Trzy reguły rozeznawania duchów	117

ROZDZIAŁ SZÓSTY

PIĄTY FILAR: ZACZYNAJEMY ŻYCIE KONTEMPLACYJNE.

BUDUJEMY FUNDAMENT KONTEMPLACJI	125
Stworzenie wokół nas	129
Stworzenie ludzkich dusz	131
Odkupienie w Jezusie Chrystusie	134
Obecność i prowadzenie Ducha Świętego w naszym życiu	145

ROZDZIAŁ SIÓDMY

PIĄTY FILAR: ŻYCIE KONTEMPLACYJNE (CIĄG DALSZY)

IGNACJAŃSKA KONTEMPLACJA SERCA JEZUSOWEGO	157
Wesele w Kanie (J 2,1–11)	158
Powołanie Natanaela (J 1,43–50)	159
Samarytanka (J 4,1–29)	161
Kolaż św. Piotra	165
Śmierć Łazarza (J 11,1–57)	169
Droga do Emaus (Łk 24,13–32)	173
Syn marnotrawny (Łk 15,11–32)	175
Kontemplacja tajemnic różańcowych	181

ROZDZIAŁ ÓSMY	
PIĄTY FILAR: ŻYCIE KONTEMPLACYJNE (CIĄG DALSZY)	
KONTEMPLACJA W ŻYCIU CODZIENNYM	187
Uwielbienie	188
Od dziękczynienia do wolności do kochania: rachunek sumienia	193
EPILOG	
ETAPY NA DRODZE ŻYCIA: CZTERY POZIOME PRAGNIENIA I SZCZĘŚCIA	203
WZROST W ŻYCIU DUCHOWYM – LISTA KONTROLNA	215
BIBLIOGRAFIA	217